

הכרעת הבוחר

עד אין שיעור ממתח העבודה בעיר, מעמסת הבטחון שלה גדולה ללא השואה. דעתי השקולה היא שבשעת תיחום אזורי בחירות לפי השיטה החדשה, יש לתת לאזורים חקלאיים נציגות יחסית גדולה יותר, כך ששבעת אלפים בוחרים חקלאיים יוכלו לבחור, למשל, בציר אחד, לעומת עשרה אלפים קמלות עירוניים, שאף הם יבחרו בציר אחד.

אין זה רק צו הצדק, אלא גם צו התיבונה הלאומית והחינוכית, מצב הקיים בארצות רבות בהן אין, לכך הצדקה כה בולטת.

שנוררוקרטיה

מעבר לכל השאלות השניות במעלה, מוזיקרת בויתוח זה שאלה אחת: האם אפשר להחזיר לעם מנהיגות בריאה, או שהממסטר המפלגתי הקרוב הנוכחי יישאר על כנו לעד?

משטר זה הוא רקוב, כי אינו תלוי כמעט בציבור. המפלגה הישראלית הטיי פוסית חיה מכספי התרומות של יהודי אמריקה, על פי קנוניה בה שותפות כל המפלגות, קואליציה ואופוזיציה, מתרות ועד מסים. בעזרת כספי המגביות מקימה המפלגה בארץ עתונים וחברות כלכליות, שיכונים ובתי-דפוס. היא אינה תלויה בבוחר. לעיפק, בעזרת כספי המגביות הגנובים (כי התורם לא תרם למטרות אלה!) יש בכוחה לקנות את הבוחר בהנאות כלכליות או לשעבדו בעזרת התעמולה הקנוניה. אין זאת דמוקרטיה, אלא שנוררוקרטיה, השלטיין בכוח השנורר.

ישה רק דרך אחת לשינוי המצב: יצירת שיטה שתחזיר את השד המפלגתי לבקבוק, לשעבדו מחדש לבוחר, לחסל את קנוניותו האמלות, לא לאפשר לו לכסות את רצונו על העם.

בחירות אזוריות אינן פתרון מלא. אולם הן צעד בדרך הנכונה.

בחירות אזוריות: הנימוקים

הצדקה

1. היא תשים קץ להפקרות, למחטימה ולחוסר האחריות.

בשיטה הנוכחית אין בכלל שלטון אחראי בארץ. מכיון שלשום מפלגה אין רוב, אין איש אחראי למעשי הממשלה. מפא"י הולכת לבחירות ומטיחה את האשמה לכל הכשלונות על הציונים הכלליים, הצ"כ מטילים את כל האשמה על מפא"י. שניהם דורשים, על סמך אותם הכשלונות, נציגות גדולה יותר בכנסת הבאה.

פיצול הכנסת למפלגות וסיעות, שההבדלים ביניהם זעירים, מחייב שיטה של קואליציות המשמשת נשק נצחי בידי סיעות מסוימות לסחוט ויתורים שהרוב הגדול של הציבור אינו מסכים להם, כגון איסור תחבורת-השבת בשעתו.

השיטה האזורית תיצור, בפעם הראשונה, רוב יציב של מפלגה אחת, שעליה תהיה מוטלת כל האחריות. בתום כהונת הכנסת תצטרך מפלגה זו להתייצב על בסיס-הישיגיה וכשלונותיה. אם המאזן יהיה שלילי, יוכל הרוב לסלקה מן השלטון.

2. יהיה קשר ישיר בין הבוחר לבחור.

כיום אין אדם במדינה יודע מיהו חבר-הכנסת "שלו". אין לו אל מי לפנות בתלונות, בהצעות או בביקורת. לפי השיטה האזורית יהיה הח"כ אחראי לבני אזורו, אפילו אם הצביעו נגדו. הוא יהיה מעוניין להיבחר שנית. לכן יהיה כפוף לרצונם של בני האזור. אם חסר בית-סטר ביראליהו, או מים במעברה בדרום, יהיה אל מי לפנות.

במקום התהום הרובצת כיום בין הציבור והנבחרים, יוצר מגע אנושי חם ובלתי-אמצעי. במקום שהנבחר ייזכר בבוחר פעם כל כמה שנים, יבקר בהתמדה באזורו מדי חודש בחדשו, ינסה לבסס את מעמדו, לרכוש ידידים ולתת דו"ח על מעשיו. ח"כ שאינו מופיע בכנסת משך כל השנה, לא יוכל להראות את פרצופו באזורו.

3. תהיה ביקורת מתמדת על דעת-הקהל.

כיום אין בישראל כל ביקורת על דעת-הקהל בין הבחירות. הממשלה והכנסת אינן יודעות כלל מה חושב הבוחר. כמעט כל העתונים הם רכוש מפלגתי ומשמיעים קול כוזב. אין מנגנון אמיתי לחקר מדעי של דעת-הקהל.

בשיטה האזורית ניתנת מדי פעם הזדמנות לבדוק מחדש את דעת-הקהל בשעה שח"כ מתפטר או נפטר. נערפות בחירות משנה באזור, וכל תנועה של הקולות משמשת כמדחום ציבורי. ממשלה המרגישה כי היא מאבדת קולות, יכולה לשנות את דרכה בעוד מועד, וכשמתברר כי איבדה את אימון העם נוצר לחץ מוסרי חזק לפיזור הכנסת ועריכת בחירות חדשות.

4. הרכב הכנסת יהיה מקביל יותר להרכב העם.

כ-42% מבחורי ישראל הנם בני עדות המזרח, בעלי בעיות מיוחדות והרגשה של קיפוח. חברי הכנסת מבני עדות-המזרח אינם אלא קומץ זעיר — קומץ שאינו דואג, במיוחד, לבני עדותיו.

לפי השיטה האזורית, יצטרפו כל המפלגות להתאים את נציגיהם לרוח האזורים. במחוז של מעברות, יהיו יותר סיכויים לעולה חדש בעל הכרה, באזור דתי תעמיד גם מפא"י אדם בעל הכרה דתית. אם לא תיעשה מלאכת התייחום רמיה, יקבלו המועטים הלאומיים ייצוג מתאים.

5. כוחות חדשים יעלו על הבמה.

לפי השיטה האזורית, ישנה חשיבות רבה מאד לאופיו של האדם המוצג כמועמד. הצלחתה של מפלגה תהיה תלויה לא מעט בטיב האישים המופיעים בשמה באזורים השונים, וכל מפלגה תשתדל להעלות בשמה אנשים מצטיינים.

כיום רבים בכנסת העסקנים המזדקנים שאין להם כל זכות מלבד הוותק המפלגתי — והציות העוור למנגנון. אנשים כאלה ייעלמו כמעט כליל בשיטה האזורית. לעומת זאת תחפש כל מפלגה אנשים חדשים, המושכים את הקהל. דמות כמו יגאל ידן, שמעון אבידן, אהוד אבריאלי, יעברו מתפקידים שמאחורי הקלעים למרכז הבמה.

6. יהיה מקום לכוחות בלתי-תלויים.

גם לפי השיטה האזורית ישנו סיכוי עדיף לאדם הנתמך על-ידי מנגנון מפלגתי. גאון צעיר כמו בנימין דישראלי נכשל פעמיים בבחירות כמועמד בלתי-תלוי, חדר לפרלמנט רק כשהסכים לקבל תו מפלגתי.

אולם הסיכוי התיאורטי נשאר. בכל כנסת יישבו שניים-שלושה אנשים בלתי-תלויים, שמשקלם המוסרי יהיה גדול מאד, אפילו אם לא יכריעו בהצבעות. אנשים בעלי רמה מוסרית גבוהה, הסולדים מן העובש המפלגתי של המשטר הנוכחי, פנו על כן עורף לחיי הכנסת ועומדים מן הצד, יוכלו להעמיד את מועמדי דתם כבלתי-תלויים. אם כושרם האישי יהיה מתאים, יוכלו להיבחר למרות המכשולים.